

တုပ်ကွေးရောဂါ လက်ရှိ အခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မိုးရာသီကာလဖြစ်သော ဇွန်လ မှ စက်တင်ဘာလအထိသည် ပုံမှန် တုပ်ကွေး ရောဂါ အဖြစ်များသောရာသီ ဖြစ်ပါသည်။ ရာသီတုပ်ကွေးသည် နိုင်ငံတိုင်းတွင် လေးနက်သော ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်ပြီး အန္တရာယ်ကျရောက်လွယ်သော လူအုပ်စုများ (ကလေးများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများ)တွင် ပြင်းထန်စွာ နာမကျန်းဖြစ်ပြီး အသက်သေဆုံးနိုင်ပါသည်။

ရာသီတုပ်ကွေး အန္တရာယ် နည်းပါးစေရန်အတွက် ရှိရင်းသော ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများကို အောက်ပါအတိုင်း အကြံပြုပါသည်။

- ချောင်းဆိုးလျှင် နှာချေလျှင် မိမိနှာခေါင်းနှင့် ပါးစပ်ကို မိမိ၏ တံတောင်ဆစ် (သို့) လက်မောင်းနှင့်ပိတ်၍ ဆိုးပါ (သို့) တစ်သျှူးဖြင့် မိမိပါးစပ်နှင့် နှာခေါင်းကို သေချာစွာပိတ်၍ ဆိုးပါ။
- မိမိလက်ကို ဆပ်ပြာနှင့်ရေတို့ဖြင့် မကြာခဏ သေချာစွာ ဆေးကြောပါ။
- အာဟာရပြည့်ဝသော အစားအစာများကို စားသုံးပါ။ ရေများများသောက်ပါ။
- ကောင်းစွာအနားယူပါ။ မပြင်းထန်သော ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားမှု ပြုလုပ်ပါ။
- မိမိတွင် ရာသီတုပ်ကွေး ရောဂါလက္ခဏာများ ခံစားနေရသည်ဟုသံသယရှိပါက နီးစပ်ရာ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများထံတွင် အကြံဉာဏ်များတောင်းယူ၍ စောင့်ရှောက်မှုခံယူပါ။

သွေးလွန်တုပ်ကွေးနှင့် ချီကန်ဂန်ညာရောဂါ မဖြစ်အောင် ဝိုင်းဝန်းကာကွယ်ပါ

No mosquitoes = no dengue
So do your part by cleaning up mosquito breeding sites!

Empty water storage containers, scrub the insides and reseal carefully after refilling	O n	
Clean the insides of flower vases, plant pots or pet bowls and change the water	C e	
Clean drains and gutters	a d	
Dispose of any unused containers and objects that can accumulate water	w e e	
Turn over any containers that cannot be thrown away and protect them from rain	k	

Even a bottle cap can contain enough water for a mosquito to breed!

သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါသည် ရာသီအလိုက်ဖြစ်ပွားသော ဝိုင်းရပ်စ်ရောဂါဖြစ်ပြီး လူတစ်ဦးမှ တစ်ဦးသို့ ရောဂါပိုးရှိသော အေးဒီးဒြင် (*Aedes aegypti* သို့ *Aedes albopitus*) ကိုက်ခြင်းမှ ကူးစက်သည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါသည် များသောအားဖြင့် မပြင်းထန်သော်လည်း၊ တချို့လူနာများတွင် စောလျင်စွာ မကုသပါက ပြင်းထန်ပြီး အသက်သေဆုံးနိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မိုးရာသီဖြစ်သော ဇူလိုင်လမှ ဩဂုတ်လအထိသည် သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါ ကူးစက်မှု အများဆုံး ကာလဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းကို မိုးရာသီ မတိုင်ခင် ဆောင်ရွက်ရန် အလွန်ပင် အရေးကြီးပါသည်။

ပြည်သူလူထုအား အသိပညာပေးခြင်းသည် အဓိကအချက်ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်တိုင်း ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှ ပြည်သူလူထုအား အသိပညာပေး ဆွေးနွေးပွဲများ လုပ်ဆောင်ခြင်းကို ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO)နှင့် အခြားမိတ်ဘက်များမှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် ထောက်ပံ့ပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးအတွက် အလွန်ပင်အရေးကြီးပြီး ပြည်သူလူထုမှ တက်ကြွစွာပါဝင်လာစေရန် အထောက်အကူ ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

ချီကန်ဂန်ညာရောဂါသည်လည်း ဝိုင်းရပ်စ်ရောဂါတစ်မျိုးဖြစ်ပြီး သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါကဲ့သို့ အေးဒီးဒြင်ကိုက်ခြင်းဖြင့် ကူးစက်ပါသည်။ အေးဒီးဒြင်သည် နေ့အချိန်တွင်သာ ကိုက်လေ့ရှိသည်။ ရုတ်တရက် ဖျားလာပြီး ကြွက်သားများ နာကျင်ခြင်း၊ အရိုးအဆစ်များ နာကျင်တိုက်ခဲခြင်းများသည် အဓိက လက္ခဏာများဖြစ်ပြီး သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါ လက္ခဏာများနှင့် ဆင်တူပါသည်။ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါနှင့် ချီကန်ဂန်ညာရောဂါ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးသည် ခြင်ပေါက်ပွားသည့် နေရာများကို သာမန်ကာကွယ်ရေး နည်းလမ်းများဖြင့် ခြင်ပေါက်ပွားစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပိုလီယိုအကြေသေရောဂါ အခြေအနေ

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ အသွင်ပြောင်းပိုလီယို ဝိုင်းရပ်စ်ပိုး type 1 (cVDPV1) ကို ကရင်ပြည်နယ် ဖာပွန်မြို့နယ်တွင် စတင်တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ များမကြာမီ လူနာ ၅ ယောက်ကို ဖာပွန်မြို့နယ်တွင် ထပ်မံတွေ့ရှိခဲ့ရာ ၎င်းဒေသသည် ကရင်ပြည်နယ်၏ ဝေးလံခေါင်ဖျား ဒေသဖြစ်ပြီး ကျန်းမာရေးဌာနမှ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းအပါအဝင် အခြေခံ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ အလွန်အားနည်းသော နေရာဖြစ်သည်။ အသွင်ပြောင်းပိုလီယို ဝိုင်းရပ်စ်ပိုးသည် အလွန် ရှားပါးသော ပိုလီယိုဝိုင်းရပ်စ်ပိုးမျိုးဖြစ်ပြီး ကာကွယ်ဆေးလွှမ်းခြုံမှု နည်းသော လူအုပ်စုများတွင် ဖြစ်ပွားနိုင်ပါသည်။

ပိုလီယို အစက်ချ ကာကွယ်ဆေး (bivalent oral polio vaccine) တိုက်ကျွေးခြင်း လှုပ်ရှားမှုကို ဖာပွန်မြို့နယ် အနီးတဝိုက်ရှိ မြို့နယ် ၁၂ မြို့နယ်တွင် ၃ ကြိမ် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနသည် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO) နှင့် အခြားမိတ်ဖက်များ ပူးပေါင်း၍ အကြီးစား ကာကွယ်ဆေး တိုက်ကျွေးခြင်း လှုပ်ရှားမှုကို ဩဂုတ်လ ၂၅ ရက်မှ ၂၇ ရက်ထိ ၎င်း၊ ဒုတိယ အကြီးစားလှုပ်ရှားမှုအနေဖြင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ နောက်ဆုံးပတ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ အန္တရာယ် ကျရောက်လွယ်သော မြို့နယ် ၉၈ မြို့နယ်တွင် ဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ်ထားပါသည်။ ၎င်းလှုပ်ရှားမှုသည် ၅ နှစ်အောက် ကလေး ၁.၂ သန်း ကို ကာကွယ်ဆေး ၂ ကြိမ်တိုက်ရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။ ဒုတိယ အကြီးစား လှုပ်ရှားမှုတွင် ဝက်သက်နှင့် ဂျိုက်သိုး ရောဂါကာကွယ်ဆေး နှစ်မျိုး ပါဝင်မည်ဖြစ်၍ ၎င်းရောဂါနှစ်မျိုးကို ကာကွယ်နိုင်ပြီး ပပျောက်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍသတင်းလွှာ (Myanmar Health Cluster Bulletin)

ကျန်းမာရေး ကဏ္ဍသတင်းလွှာတွင် လိုအပ်ချက်များကို ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်များ၊ အဓိကသတင်းအချက် အလက်များ၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ မိတ်ဖက်များ၏ လှုပ်ရှားမှုများ ပါဝင်ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များအား သတင်းပေးရန်အတွက် ဖြစ်ပါသည်။

ပထမအကြိမ် ထုတ်ဝေမှုမှာ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှ ဧပြီလအထိ ပါဝင်ပါသည်။ ပါဝင်သည့်အကြောင်းအရာ များမှာ လူသားခြင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်းများ၊ မိတ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ ကမ္ဘာကျန်းမာရေးကဏ္ဍ လက်ရှိအခြေအနေ၊ ကြိုတင်သတိပေးမှုနှင့် တုံ့ပြန်မှုစနစ် အကျဉ်းချုပ် သတင်းအချက်အလက်များ၊ ရန်ပုံငွေ အခြေအနေနှင့် မိတ်ဘက်များ စာရင်းတို့ပါဝင်ပါသည်။

အသစ်ထုတ်ဝေမှုမှာ မေလမှ ဩဂုတ်လအထိ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး မကြာမီထွက်ရှိပါမည်။ ၎င်းတွင် ကချင်၊ ရခိုင်နှင့် ရှမ်း ပြည်နယ်တို့မှ မိုးရာသီအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုနှင့် တုံ့ပြန်မှုလုပ်ငန်းများ ပါဝင်မည် ဖြစ်သည်။

ရခိုင်နှင့် ချင်းပြည်နယ်တို့တွင် ရွှေ့ပြောင်းခံရသူများအတွက် ကျန်းမာရေး အရေးပေါ်ဆောင်ရွက်ချက်များ

မြန်မာ့ တပ်မတော်နှင့် ရခိုင်တပ်များအကြား လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများကြောင့်လူပေါင်း ၃၀၀၀၀ ခန့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှစ၍ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ချင်းပြည်နယ်တို့တွင် ရွှေ့ပြောင်းခံရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းနေရပ်စွန့်ခွာသူများနှင့် ဒေသခံများအတွက် လူသားချင်း စာနာ ထောက်ထားမှု အကူအညီများ ပို၍ လိုအပ်လာပါသည်။ ယခင်ကတည်းက အကူအညီလိုအပ်နေသူများမှာ ပဋိပက္ခကြောင့် အကူအညီများရရန် အကန့်အသတ်များ ရှိလာပါသည်။

အစပိုင်းတွင် ကုလသမဂ္ဂနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ ဝင်ရောက်မှုကို ကန့်သတ်ထားသော်လည်း အစိုးရနှင့် ဒေသခံ အရပ်ဘက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကြက်ခြေနီအဖွဲ့များ၏ လှုပ်ရှားမှုများနှင့် အခြား လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ မိတ်ဘက်များက အရေးပေါ် တုံ့ပြန်မှုများအတွက် ရှေ့တန်းမှနေ၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှုဆိုင်ရာအဖွဲ့မှ ဘက်ပေါင်းစုံ ခွဲဝေချထားပေးရန် ဗဟိုအရေးပေါ် အခြေအနေ တုံ့ပြန်မှု ရန်ပုံငွေနှင့် မြန်မာလူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေ

တို့မှ သုံးစွဲရန် ထောက်ခံပေးခဲ့သည်။ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၅ သန်းကို အသက်ကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အဓိက ကဏ္ဍကြီး ၆ ခုတွင် ဘက်ပေါင်းစုံ ခွဲဝေချထားပေးခဲ့ပါသည်။ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍအတွက် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၄၀၀၀၀ (ဗဟိုအရေးပေါ် အခြေအနေ တုံ့ပြန်မှု ရန်ပုံငွေမှ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၅၀၀၀၀ နှင့် မြန်မာ လူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ရန်ပုံငွေမှ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၅၀၀၀၀) ကို ခွဲဝေချထားပေးခဲ့ပါသည်။

ကမ္ဘာကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO) မှ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁၃၆၀၀၀ ကို ဗဟိုအရေးပေါ် အခြေအနေ တုံ့ပြန်မှု ရန်ပုံငွေမှ ရရှိခဲ့ပြီး ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ ရွှေ့လျားဆေးခန်းအဖွဲ့အတွက် ထောက်ပံ့ပေး ပါသည်။ ၎င်းသည် အသက်ကယ် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ရခိုင် ပြည်နယ်ရှိ အသစ် ရွှေ့ပြောင်းခံရသူများအတွက် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းများကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် မေလမှ စတင်ကာ ၆ လကြာ ထောက်ပံ့ပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာကျန်းမာရေးအဖွဲ့ အရှေ့တောင်အာရှဒေသဆိုင်ရာ အဓိကဦးစားပေး လုပ်ငန်း ၈ ခု (8 SEAR Regional Flagships)

ဒေသဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးနှင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသရှိ ကမ္ဘာကျန်းမာရေးအဖွဲ့ဌာနကိုယ်စားလှယ်များသည် အရှေ့တောင်အာရှ အဓိကဦးစားပေး လုပ်ငန်းများကို အသစ်ပြန်လည် ပြဌာန်းလိုက်ပြီး ကမ္ဘာကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ အသွင်ပြောင်းလဲမှုကို ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတွင်းတွင် ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်ကြရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသဆိုင်ရာ အဓိကဦးစားပေး လုပ်ငန်း ၈ ခုမှာ

- ၁။ ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် ဝက်သက်နှင့် ဂျက်သိုး ရောဂါပပျောက်စေရေး
- ၂။ မကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ ကာကွယ် ထိမ်းချုပ်ရေးကို ကဏ္ဍစုံ မူဝါဒများနှင့် စီမံကိန်းများ အထူးသဖြင့် WHO ၏ "Best Buys" ကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရန်
- ၃။ မိခင်၊ မွေးကင်းစနှင့် ၅ နှစ်အောက် ကလေး သေဆုံးနှုန်းများ လျော့ချမှုကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ရန်
- ၄။ လူသားအားလုံး ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ရရှိစေရန် ကျန်းမာရေး လူသားအရင်းအမြစ်များနှင့် အဓိကဆေးဝါးများကို ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရန်
- ၅။ ရောဂါပိုးမွှားများ ဆေးယဉ်ပါးခြင်းကို ကာကွယ်ရေး နှင့် တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် အမျိုးသားစွမ်းရည် မြှင့်တင်ရန်
- ၆။ နိုင်ငံတွင်း အရေးပေါ် အန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် စွမ်းရည် မြှင့်တင်ရန်
- ၇။ ပပျောက်ခါနီးဖြစ်နေသည့် လစ်လျူရှုခံရသော အပူပိုင်းဒေသ ရောဂါများအနက်မှ တစ်ချို့ရောဂါများ ပပျောက်စေရေး
- ၈။ တီဘီရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး ကြိုးပမ်းမှု အရှိန်အဟုန် မြှင့်တင်ရန်

လေထုညစ်ညမ်းမှုလျော့ကျစေရန် ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ဖို့

အိမ်တွင်းနှင့် အိမ်ပြင် လေထုညစ်ညမ်းမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးအတွက် ကြီးမားသော စိုးရိမ်ပူပန်မှုဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အိမ်ထောင်စုအများစုသည် မသန့်ရှင်းသော လောင်စာကို ချက်ပြုတ်ရာတွင် မှီခိုနေကြပြီး အိမ်တွင်းလေထု ညစ်ညမ်းမှုကို ဖြစ်စေသည်။ ၎င်းသည် ဖြေရှင်းရန် အရေးကြီးသော ကိစ္စဖြစ်သည်။

အိမ်ပြင် လေထု ညစ်ညမ်းမှုသည် လည်း အရေးကြီးသော ကိစ္စ ဖြစ်သည်။ မြို့ပြတွင်ရှိသော အမှုန်ပစ္စည်း (PM 2.5) အဆင့်မှာ မြင့်တက်လာနေသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးမှ လေထု ညစ်ညမ်းမှုကို ကာကွယ်ရန် နည်းလမ်းများစွာ ရှိပါသည်။ အသေးစိတ်ကို ကျွန်ုပ်တို့၏ လေထုညစ်ညမ်းမှု သတင်းလွှာတွင် အင်္ဂလိပ်မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် အောက်ပါ link တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

<https://bit.ly/2Hvuvuf> and <https://bit.ly/2JOQejs>

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မျက်ခမ်းစပ်ရောဂါပပျောက်ရေး

Examination of children for trachoma in Shwebo township, Sagaing Region. 11 May 2019

လစ်လျူရှုခဲ့ရသော အပူပိုင်းဒေသရောဂါများ ပပျောက်ရေးသည် အရှေ့တောင်အာရှဒေသဆိုင်ရာ အဓိကဦးစားပေး လုပ်ငန်း ၈ ခုအနက် တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်သည်။ မျက်ခမ်းစပ်ရောဂါသည် လစ်လျူရှုခဲ့ရသော အပူပိုင်းဒေသရောဂါများအနက် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပြီး မျက်စိတွင် ဘက်တီးရီးယား ပိုးဝင်ရောက်ခြင်းဖြစ်ပြီး ရောဂါဆိုးဝါးလာပါက မျက်စိကွယ်စေနိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မန္တလေးတိုင်း၊ မကွေးတိုင်းနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းအတွင်းရှိ မြို့နယ်အတော်များတွင် ယခင်က မျက်ခမ်းစပ်ရောဂါ လူနာများ တွေ့ရှိ ခဲ့ပါသည်။

ထိုအခြေအနေကို ဖြေရှင်းကူညီရန် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO) မှ နိုင်ငံတကာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် ကွင်းဆင်းလေ့လာပြီး ထပ်မံသင်တန်းပေးရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ မျက်ခမ်းစပ်ရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများကို အသီးသီးပေးသင်နိုင်သည့်စေလွှတ်ပြီး မျက်ခမ်းစပ်လူနာများ ရှာဖွေခြင်း၊ မျက်ခမ်းစပ် ရောဂါပပျောက်ရေးအတွက် အတည်ပြုစစ်တမ်းကောက်ယူရန် သင်တန်းပေးခြင်းတို့ကို WHO မှ ထောက်ပံ့ပေးခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် မျက်ခမ်းစပ်ရောဂါပပျောက်ရေး အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်အတွက် စစ်တမ်းကောက်ယူသူများကို သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်းတို့ လိုအပ်ပါသည်။

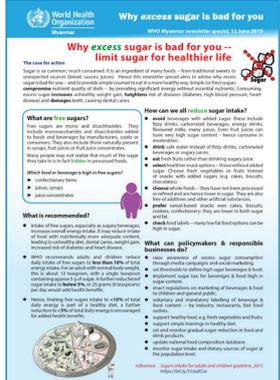
သကြားကိုလိုသည်ထက် ပိုမိုစားသုံးခြင်းသည် ခန္ဓာကိုယ်အတွက် မကောင်းပါ။

သကြားကို လူတိုင်းနှစ်ခြိုက်ပြီး အများအပြား စားသုံးကြသည်။ အစားအသောက်အများအပြားတွင် သကြား ပါဝင်သည်။ (ဥပမာ- မြန်မာ့ရိုးရာ အချိုမုန့်များမှ သကြား မပါဝင်ဟု ထင်ရသော ပေါင်မုန့်၊ အချဉ်ရည်၊ သစ်သီးဖျော်ရည်)

သကြားသည် အစားအသောက်များ၏ အာဟာရ အရည်အသွေးကို နိမ့်ကျ စေပြီး အဓိကအာဟာရများ မပါဝင်ဘဲ သိသာထင်ရှားသော စွမ်းအင်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ သကြားကို လိုသည်ထက် ပိုမိုစားသုံးပါက ကိုယ်အလေးချိန် တိုးလာခြင်း၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုးနှင့် နှလုံးရောဂါ အန္တရာယ်ကို မြင့်မားခြင်းအပြင် သွားများကိုလည်း ပျက်စီးစေပြီး သွားပိုးစားခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။

အသေးစိတ်ကို ကျွန်ုပ်တို့၏ "သကြားကို လိုသည်ထက် ပိုမိုစားသုံးပါက ခန္ဓာကိုယ်အတွက် မကောင်းပါ" သတင်းလွှာတွင် အင်္ဂလိပ်မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် အောက်ပါ link များတွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

<https://bit.ly/2MGGoCK> and <https://bit.ly/2SBZyZG>

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကင်ဆာ အစပျိုးအစီအစဉ် (၃) ခု

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ပူးတွဲအစီအစဉ်တစ်ခုဖြစ်သော သားအိမ်ခေါင်းကင်ဆာကာကွယ်ရေးနှင့် ထိမ်းချုပ်ရေး -- မြန်မာနိုင်ငံသည် ဤအစီအစဉ်အတွက် ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း အာရုံစိုက်ရွေးချယ်ခံရသော နိုင်ငံ ၆ နိုင်ငံအနက် တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်ပြီး အရှေ့တောင်အာရှဒေသကို ကိုယ်စားပြုသော နိုင်ငံအဖြစ်ပါဝင်သည်။ ပထမဆုံး အစီအစဉ် စတင်ဖွင့်လှစ်သော မစ်ရှင်အဖွဲ့သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် လာရောက်ကူညီခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲ မစ်ရှင်ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး တိုးတက်မှုကို ပြန်လည် သုံးသပ်ခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် သားအိမ်ခေါင်းကင်ဆာဖြစ်စေသည့် အဓိက အကြောင်းရင်းဖြစ်သော Human Papilloma Virus ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံခြင်းကို ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းကို ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ အသေးစိတ်ကို ဤ link (<https://bit.ly/2mu8EM9>) တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

အမျိုးသား ကလေးကင်ဆာထိမ်းချုပ်ရေး အစီအစဉ် -- မြန်မာနိုင်ငံကို ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO) မှ ကလေးကင်ဆာအတွက် တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ပဏာမ ခြေလှမ်းအဖြစ် အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင် ပထမဆုံး ဦးတည်ဆောင်ရွက်သော နိုင်ငံအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ အသေးစိတ်ကို ဤ link (<https://bit.ly/2KRcS8C>) တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။ ကလေးကင်ဆာထိမ်းချုပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဒုတိယအကြိမ် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲကို ရန်ကုန်နှင့် နေပြည်တော်တို့တွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မေလတွင် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့၏ ကင်ဆာစိန်ခေါ်မှုများ (C/Can 2025) -- ကင်ဆာအသိုင်းအဝိုင်းကို ကွန်ယက်မှတစ်ဆင့် စုစည်းစေရန် ရည်ရွယ်သော မိတ်ဖက် အစီအစဉ် တစ်ခုဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်သည် ဤအစပျိုး အစီအစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ် အာရှတွင် ပထမဆုံးမြို့ဖြစ်သည်။ အသေးစိတ်ကို အောက်ပါ link တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။ (<https://bit.ly/2kUN17c>)

ငှက်ဖျားရောဂါအတွက် ပြင်ပ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

Briefing with external malaria review team at the WHO Myanmar office in Yangon.

ဖြည့်စည်းပေးရန်နှင့် ငှက်ဖျားရောဂါကို အသိပေးအကြောင်းကြားသင့်သည့် ရောဂါအဖြစ် ထည့်သွင်းရန် အကြံပြုထားပါသည်။ အကဲဖြတ်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နောက်လအတွက် ငှက်ဖျားရောဂါပျောက်ရေးအတွက် အမျိုးသား ငှက်ဖျား နည်းဗျူဟာစီမံကိန်း (၂၀၂၁ - ၂၀၂၅) ခုနှစ်အတွက် အခြေခံဖြစ်စေပါသည်။ ထို့ပြင် အရင်းအမြစ်များကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်စာတမ်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ (WHO) တို့ ပူးပေါင်းပြီး အမှီအခိုကင်းသည့် ငှက်ဖျားရောဂါတိုက်ဖျက်ရေး စီမံကိန်း အကဲဖြတ်ခြင်းကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငှက်ဖျားရောဂါ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး အစီအစဉ်၏ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် အောင်မြင်မှုများကို ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အံ့မခန်းဖွယ်အောင်မြင်မှုမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငှက်ဖျားရောဂါပျောက်ရေးအတွက် အထောက်အထားအဖြစ် ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ရောဂါဖြစ်ပွားမှု၏ ၈၅% နှင့် သေဆုံးမှု၏ ၉၅% ကို လျှော့ချနိုင်ခဲ့သည့်အတွက် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးအတွက် အကျိုးကျေးဇူး ရရှိစေသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် နောက်ထပ် တိုးတက်မှုများအတွက် ကျန်ရှိနေသေးသော ငှက်ဖျား အဖြစ်များသော မြို့နယ်များအတွက် အာရုံစိုက်ရန် မီးမောင်းထိုးပြလိုက်ပြီး သစ်တောနှင့် ဆက်စပ်သော အိမ်ပြင်ပ ငှက်ဖျားကူးစက်မှုများအတွက် လူသားအရင်းအမြစ်များကို အကောင်းဆုံး

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးကို မြှင့်တင်ရန် WHO ၏ ချစ်ကြည်ရေး သံတမန်အသစ်များ

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးညီလာခံ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် WHO ၏ ချစ်ကြည်ရေးသံတမန်အသစ် ၄ ဦးကို လူများ၏ ဘဝနှင့် သူ့ချမ်းသာရရှိစေရန်နှင့် ကျန်းမာရေး ပြဿနာများကို အာရုံစိုက်လာစေရန်အတွက် အမည်စာရင်း တင်သွင်းခဲ့ပါသည်။

- HerExcellency **Ellen Johnson Sirleaf** သည် အာဖရိက၏ ပထမဦးဆုံး ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည့် အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင်နှင့် ယခင် လိုက်ဘေးရီးယားသမ္မတဖြစ်သည်။ လူ့အားလုံး၏ကျန်းမာရေး အတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရန်၊ **ကျန်းမာရေးလုပ်သားအင်အား** အတွက် WHO ၏ ချစ်ကြည်ရေးသံတမန် ဖြစ်ပါသည်။
- ဘောလုံးသမား **Alisson Becker** သည် ဘရာဇီးနှင့် လစ်ဘာပူး ဘောလုံးအသင်း၏ ဂိုးသမား ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် ကလေးများ ကာယလှုပ်ရှားမှု မြှင့်တင်ရန် အသိပေး စည်းရုံးရန်ဖြစ်ပြီး **ကျန်းမာရေး မြှင့်တင်ရန်** အတွက် WHO ၏ ချစ်ကြည်ရေးသံတမန် ဖြစ်ပါသည်။
- **Dr Natalia Loewe Becker** သည် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာဆရာဝန်ဖြစ်ပြီး ဘရာဇီးနိုင်ငံမှ ကျန်းမာရေးအတွက် အသိပေးပညာပေး စည်းရုံးသူဖြစ်ကာ ကလေးများ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းနှင့် အာဟာရ အတွက်၎င်း၊ ဒေသခံပြည်သူများအတွက် အိမ်သာ သန့်ရှင်းမှု တိုးတက်လာစေရန်၎င်း စိတ်အားထက်သန်သူ ဖြစ်သည်။ **ကျန်းမာရေး မြှင့်တင်ရန်** အတွက် WHO ၏ ချစ်ကြည်ရေး သံတမန် ဖြစ်ပါသည်။
- **Ms Cynthia Germanotta** သည် BornThis Way Foundation ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ သူမ၏သမီး လေဒီဂါနီနှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပူးတွဲတည်ထောင်ခဲ့ပြီး လူငယ်များ၏ ကျန်းမာကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ပို၍ ကောင်းသော၊ ပို၍သတ္တိရှိသော ကမ္ဘာကြီးကို တည်ထောင်ရန် ရည်မှန်းပြီး ထောက်ပံ့ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ **စိတ်ကျန်းမာရေး** အတွက် WHO ၏ ချစ်ကြည်ရေး သံတမန်ဖြစ်ပါသည်။

အသေးစိတ်ကို အောက်ပါ link တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။ <https://bit.ly/2IU8SUb>

၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံများ၌ WHO ၏ ရပ်တည်မှု

၂၀၂၀ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေး အစီအစဉ်အတွက် ကျန်းမာရေးသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အနာဂတ် ကမ္ဘာအတွက် အရေးကြီးသည်ဟု ရှုမြင်သည်။ ပြဌာန်းထားသော ကတိကဝတ်မှာ "အသက်အရွယ်မရွေး ကျန်းမာသော ဘဝ များကို ရရှိစေရန်နှင့် သူ့ချမ်းသာကို မြှင့်တင်ပေးရန်" ဖြစ်သည်။

WHO သည် ကုလသမဂ္ဂစနစ်၏ အထူးအေဂျင်စီဖြစ်ပြီး များစွာသော မိတ်ဖက်များနှင့် ပူးပေါင်း၍ နိုင်ငံများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော စဉ်ဆက် မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်များကို ရောက်ရှိစေရန် ထောက်ပံ့ ပေးပါသည်။ အသေးစိတ်ကို အောက်ပါ link တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

<https://bit.ly/2mEg8vZ>

Important dates

72nd WHO Regional Committee for South-East Asia, New Delhi
2-6 September 2019

Myanmar national rehabilitation strategy launch
18-19 September 2019

first World Patient Safety Day
17 September 2019

World Antibiotic Awareness Week
12-18 November 2019

World AIDS Day
1 December 2019